

radi neustreznih metod nedostatna. Razpravljajoč o vzrokih postanka zakonov mesta Veprinca ter o dobi in načinu njihove sestave, pravi pisatelj, da so bili »stari zakoni« kot pravila starega običajnega prava stvorjeni že v začetku 15. stoletja in potem v drugi polovici istega stoletja znova potrjeni. Ker pa so se sčasoma pozabljali in često kršili, je večje l. 1501. naročilo neznanemu veprinskemu pisarju, naj on zapiše pravne novine, ki so bile v Veprincu od nekdanj veljavne. Neznanec je statut sestavil l. 1507. ob sodelovanju »starih mož«, ki so poznali domače pravo za 70 do 100 let nazaj (muž za mužem pamečáše). S tem je dognano, da so imela sedaj zapisana pravila isto obliko že v začetku 15. stoletja, često pa so bila še bolj stara, kar je podrobneje dokazoval ravno Vladimírski-Budanov. I v kastavskem statutu pa v vinodolskem zakonu i tu v veprinskih zakonih so objavljene le tiste najbolj važne in neobhodne norme, ki naj bi ostale v avtonomni občini ljudem nepozabne, vrhovnemu oblastvu pa svete, nedotakljive. V vseh rečenih zakonih in statutih je radi tega civilnopravnih norm seveda malo. Vzkraj Strohalovega teksta opremlja pisatelj svojo novo redakcijo veprinskega statuta z detajlnim komentarjem, kjer utemeljuje tiste dopolnitve in poprave Račkega, ki jih je kot upravičene v tekst zopet uvedel. S svojim znanstvenim pravnikiškim umovanjem potrja pisatelj zaključke svojih predhodnikov, kadar so varni, ináče pa nudi nove momente, take, ki jih prej ni bilo, pa tudi take, ki doslej niso bili zadovoljivi, ali ki so bili celo pogrešni. S pričujočo razpravo je pisatelj završil vrsto razprav o kastavskem in veprinskem statutu. To pisateljovo znanstveno delo na poprišču naše pravne zgodovine, kjer noben Slovenec še ni deloval, je zato pomembno, ker je po tem delu v povest slovanskega prava kot učiteljica uvedena naša mlada slovenska univerza, ki ji, kakor nas uči doba šestih let, na tem polju na žalost nedostaje slovanske orientacije. Tako je prof. Jasinski naša prava zveza s slovanskim svetom.

Dr. France Goršič.

Razne vesti.

V Ljubljani, meseca februarja 1927.

XXXVIII. redna glavna skupščina društva »Pravnika se je višila dne 28. januarja popoldne v sodni palači. Načelnik dr. D. Majaron je ob otvoritvi pozdravil dokaj številni zbor in potem naglašal, da je bilo preteklo, 38. društveno leto posebno važno. Prevzeli smo častno nalogo, da smo pripravljali vse vnanje pogoje za II. Kongres pravnikov v Ljubljani. Te priprave so trajale več mesecev in so zahtevale zlasti zadnje tedne pred Kongresom ogromno podrobnega dela. Vse je izteklo dobro in zadovoljivo. S hvaležnostjo je treba priznati, da so vsi k delu povabljeni društveniki pomagali z velikim veseljem in iskrenim pojmovanjem Kongresnih idej. Osobito sta se odlikovala društveni tajnik g. dr. Sajovic, ki je opravljal vso korespondenco z drugimi lokalnimi odbori in številnimi posamezniki in ki se je pri njem kot generalnem tajniku Kongresa

osredotočila vsa evidenca, in nadalje društveni blagajnik g. direktor dr. Ručar, ki je poleg blagajne prevzel in izvršil ogromno nalogo nastanitve gostov. Ta dva gospoda sta se v resnici žrtvovala zadnji časnoč in dan in imata lahko prijetno zavest, da sta največ pripomogla k skozinskoz posrečeni prireditvi Kongresa. Zato je načelniku, kakor tudi predsedniku Kongresa prijetna dolžnost, na to opozoriti glavno skupščino in izraziti obema gospodoma najiskrenejšo zaslužno zahvalo. (Splošno pritrjevanje). Tudi se zahvaljuje društvenemu članu g. dr. Krejčiju, ki si je z ureditvijo Kongresnega zborovališča pridobil posebnih zaslug. — Nadalje omenja, da je društvo »Pravnik« imelo tudi nalogo, skrbeti za gostoljuben sprejem udeležencev Kongresa. To, zlasti v finacijelnem pogledu težko skrb pa je veleprijazno odvezel društvu tedanji gerentski svet mestne občine ljubljanske, ker je hotel biti sam gostitelj Kongresa in je bodisi s splošnim routom, bodisi z gledališkima predstavama na čast Kongresa izkazal sijajno gostoljubnost, ki je napravila na kongresiste najboljši vtis. Za to posebno naklonjenost bodi zlasti predsedniku gerentskega sveta našemu članu g. dr. Pucu izrečena najlepša zahvala. (Glasno pritrjevanje.) — Prav tako sta naša člana g. dr. Jurij Hrašovec, celjski župan, in g. dr. Leskovar, mariborski župan, posvetila Kongresu vso pozornost, ko sta izletnikom Kongresa priredila prisrčno slovo od slovenskih pravnikov iz naše ožje domovine. Tudi njima in njunima občinama velja globoka zahvala našega društva. — Končno poudarja načelnik, da bo društvo »Pravnik« še v bodoče obdržalo živahne stike z institucijo pravniškega Kongresa in da bo treba skrbeti tudi za častno udeležbo slovenskih pravnikov pri intelektualnem delu za letošnji Kongres v Sarajevu. — Nato je načelnik dr. Majaron povabil društvenega tajnika dr. Sajovica, da je podal tole letno poročilo:

»Slavna glavna skupščina!

Na svoji seji dne 29. marca 1926 je sklenil odbor, da se stavlja društvo popolnoma v službo Kongresa pravnikov kraljevine SHS in da se udeje stvuje društveni odbor kot ožji krajevni odbor za pripravo Kongresa. Ta sklep je bil absolutno potreben, saj je imelo naše društvo kot edino poklicano zastopstvo slovenskih pravnikov nuditi Stalnemu odboru Kongresa vso potrebno pomoč, da se Kongres s primerno skrbnostjo pripravi in tudi zadovoljivo izvede. V tej smeri se je razvijalo odtlej vse naše delovanje in vsem je znano, kako je Kongres potekel. To delo je absorbiralo popolnoma društvene moči in je zato razumljivo, da bo tajnikovo poročilo o drugem delovanju precej skromno.

Društvo je štelo koncem preteklega leta 622 rednih in 1 častnega člana; napredovali smo torej od lanskega leta za 8 članov, akoravno nam je ugrabila smrt 7 članov, in sicer: odvetnika dr. Ivana Antončiča (Krk), dr. Frana Jurtelo, dr. Karla Trillerja, notarja Otmarja Goloba, Nika Lenčka, Frana Presečnika in zadni čas poobl. ministra dr. Otokarja Rybača.

Društvo je pozdravilo brzojavno Kongres bolgarskih pravnikov, ki je zboroval dne 15. maja l. l. v Sofiji in kamor smo bili povabljeni,

pozdravilo je dne 1. avgusta 1926 tudi odkritje spomenika dr. Radoslavu Razlagu, temu prvemu osnovatelju slovenskega pravniskega glasila »Pravnik Slovenski«, v Mali Nedelji, čeprav na to odkritje niti povabljeni ni bilo.

Koncem leta je priredilo društvo dvoje predavanj. Predaval je obakrat g. univ. prof. dr. Milan Škerlj, in sicer dne 25. novembra 1926: »O najnovejšem načrtu za edinstven menični zakon« in dne 2. decembra 1926 o »Najnovejšem načrtu zakona o čeku«. Meseca maja se je nameraval prirediti tudi izlet v celjsko okolico, ki je pa zaradi slabega vremena odpadel.

Naše glasilo »Slovenski Pravnik« je zaključilo svoj 40. letnik, imelo je dvoje prilog, in sicer zbirko odločb Stola sedmorice in Notarski Vestnik. Razen članov ga je prejemale še 136 naročnikov. V zameno se je pošiljal 10 časopisom. Članarina in naročnina pa znašata manj kakor tiskarniški stroški, zato moramo izreči prav posebno zahvalo obema faktorjema, ki sta nas pri izdajanju glasila podprla s podporo, in to sta ministrstvo pravde, ki nam je naklonilo znatno denarno podporo, in predsedništvo Združenih papirnic Vevče, Medvode in Goričane, ki nam je dalo papir po znižani ceni.« —

Na povabilo g. načelnika so se dvignili zborovalci in počastili s tem spomin umrlih članov, od kateril so bili dr. Jurtela, dr. Triller in dr. Rybač včlanjeni v društvo od njega ustanovitve dalje.

Blagajnik dr. Rutar je poročal o blagajniškem stanju društva.

Društvena imovina (naložena glavnica, knjižna zaloga)	
znaša	Din 24.523.29
Izdatki leta 1926	Din 72.112.20
dohodki leta 1926	» 67.316.40
primanjkljaj v znesku	Din 4.795.80

se je kril iz društvene imovine.

Poračun za leto 1927 izkazuje:

a) Izdatkov:

tiskarna	Din 50.000.—
honorarji	» 10.000.—
ekspedicija	» 1.200.—
uprava	» 1.200.—
skupaj	Din 62.400.—

b) dohodkov:

članarina	Din 42.000.—
notarska zbornica	» 5.000.—
obresti	» 2.000.—
prodaja knjig	» 1.400.—
pričakovana podpora	» 10.000.—
skupaj	Din 60.400.—
tedaj primanjkljaja	Din 2.000.—

Preglednik dr. Žirovnik je poročal, da je skupno z dr. Tekavčičem pregledal knjige in račune in našel vse v redu. Predlagal je absolu-

torij celemu odboru in posebno zahvalo blagajniku in tajniku. Predlog je skupščina soglasno sprejela.

Nato je bil z vzklikom izvoljen dosedanji načelnik, ves dosedanji odbor in oba preglednika tudi za leto 1927.

Pri slučajnostih je načelnik dr. Majaron posebej poročal o pripravah za III. Kongres pravnikov v Sarajevu, sporočil že določena temata za dnevni red in pozval navzočne, da predlagajo referente ali koreferente izmed slovenskih pravnikov. Pri razgovoru so bili v tem pogledu stavljeni konkretni predlogi, nakar se je načelnik zahvalil zborovalcem za udeležbo in zaključil skupščino.

Kongres pravnikov Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Stalni odbor kongresa je imel v dneh 2. januarja in 20. februarja t. l. v Zagrebu seji, na kateri so se donesli važni zaključki glede prihodnjega kongresa. Sklenilo se je, da bo prihodnji kongres v Sarajevu, in sicer 16. in 17. septembra. Radi tega je bil kooptiran v odbor dr. Milivoj Simić, predsednik vrhovnega suda v Sarajevu, in sicer na mesto Aleksandra Andrijevića, ki je bil odstopil baš zato, da more biti v odboru tudi pravnik iz kraja, kjer se bo vršila letošnja kongresna skupščina. Določila so se naslednja vprašanja, ki se bo o njih razpravljalo na kongresu, in postavili tudi referentje, in sicer:

1. Odgovornost organov delniških družb in zaščita vložnikov. Referenta univ. prof. dr. Milan Škerlj iz Ljubljane (v pogledu odgovornosti organov) in univ. prof. dr. Velimir Bajkić iz Beograda (v pogledu zaščite vložnikov), koreferenta dr. Valdemar Lušanček, tajnik trg. in obr. komore v Zagrebu, ter dr. Milorad Nedeljković, direktor poštne hranilnice v Beogradu.

2. Izvršba civilnih sodb državnih sodišč in rzsodb rzsodišč — tako zoper državo kakor tudi zoper privatne osebe. Referent Živojin Perić, univ. prof. v Beogradu, in dr. Viljem Krejči, odvetnik v Ljubljani.

3. Osnovna načela našega pomorskega prava. Referent dr. Ante Verona, podpredsednik stola sedm. v pok. iz Zagreba, koreferenti dr. Ludvik Böhm, ravnatelj trgovske akademije v Ljubljani, dr. Julije Mogan, advokat in priv. docent v Zagrebu, dr. Slavko Stojković, tajnik min. zun. posl. v Beogradu.

4. Kolektivne pogodbe. Referent dr. Dragutin Janković, advokat v Beogradu, koreferent dr. Joža Bohinjc, direktor okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

5. Pravni položaj žene v bračnem, imovinskem in naslednjem pravu. Referent Mihajlo Jovanović, predsednik kassacionog suda u m. v Beogradu, koreferenta dr. Stanko Lapajne, univ. prof. v Ljubljani, dr. Ivo Milić, univ. prof. v Subotici.

Drugi koreferenti k točkam ad 2., 4. in 5 se bodo eventualno še postavili.

Referati in koreferati se bodo izdali v tisku še pred kongresom. Zato se na skupščini sami ne bodo več čitali. Udeležniki se bodo utegnili tako

pripraviti za razpravljanje v sekcijah, kjer bo odslej koncentrirano glavno delo.

Razmišljalo se je dalje tudi o zabavnem delu kongresa, zlasti o izletih (n. pr. Višegrad, Ilidže, Dubrovnik, Metković), podrobna izvedba tega dela programa pa se je poverila pripravljalnemu odboru v Sarajevu.

Pozivljamo člane, da obnovijo svoje članstvo za kongres in prijavijo udeležbo na kongresu in pošljejo članarino najkasneje do konca meseca junija. Članarina je za javne uradnike in pravne pripravnike 60 Din, za vse druge 120 Din. Ravno toliko ima plačati vsak tudi za rodbinskega člana, katerih sme priglasiti največ dva. Za knjigo referatov naj se nakaže še posebej znesek 20 Din. V to svrhu naj se člani poslužijo priložene položnice: *Društvo »Pravnik« za Kongres pravnika, Sarajevo* (dočim je namenjena druga položnica za naročnino za Slovenski Pravnik).

Svetosavske nagrade. Za letošnjo svetosavsko tekmo je razpisal svet juridične fakultete v Ljubljani 12 temat: 3 iz pravnozgodovinske, 4 iz pravosodne ter 5 iz državoslovne skupine. Oddani so bili štirje elaborati. Na svetosavski proslavi dne 27. januarja 1927 so bili odlikovani z nagradami Njegovega Veličanstva Kralja v zneskih po 800 Din za svoje razprave trije slušatelji juridične fakultete: g. Ciril Mikuš iz Prečne, ki je obdelal temo »Notranji ustroj avtonomnih mestnih občin vzhodne Istrije po kastavskem, veprinaškem in moščeniškem statutu«; g. Anton Zupančič z Iga za razpravo »Pravice in dolžnosti patronov po občem cerkvenem in po partikularnem pravu naših pokrajin«; g. Josip Mihelak iz Ljubljane za razpravo »Splošni vidiki zaščite delavcev po pravnem stanju, ki je veljalo v Sloveniji in Dalmaciji ob prevratu, po zakonu o radnjama z dne 29. junija (12. julija) 1910 in po zakonu o zaščiti delavcev z dne 28. februarja 1922.«

Dr. V. Korošec.

Naloga za svetosavsko tekmo 27. januarja 1928. Fakultetni svet juridične fakultete v Ljubljani je določil dne 18. februarja t. l. za slušatelje te fakultete, ki hočejo tekmovati za nagrade, poverjene od kralja za prihodnjo svetosavsko proslavo, sledeča temata: I. *Pravnozgodovinska skupina:* a) Pravni položaj ženâ po rimskem pravu. b) Pomen postglosatorjev za razvoj srednjeevropskega prava. c) Deležnost laikov na upravi cerkvene imovine po načelih zapadne in vzhodne cerkve. II. *Pravosodna skupina:* a) Trgovinski register in zemljiška knjiga. Primera. b) O pojmu konkurence in koneksitete zločinov. c) Dokazno pravo po civilnem pravnem redu raz vidik smotrenosti. III. *Državoslovna skupina:* a) Gospodarski svet. b) Samouprava z ozirom na tendence, izražene v zakonih in projektih poslednjega časa. c) Zaščita narodnih manjšin v centralni Evropi. č) Knappova teorija o denarju in kritična literatura o njej. **D.**

Natječaj. Na pravnem fakultetu u Zagrebu raspisan je natječaj na jednu katedru za Opčo pravnu povijest, enciklopediju i metodologiju prava, te privatno pravo tripartita s rokom do 1. juna 1927. Kandidati se imadu uz prilog radova, dokumenata i opisa života izjaviti, da li se natječu za položaj redovnog ili vanrednog profesora ili docenta.